دوشنبه ۱۷ دی ۱۴۰۳
شماره ۴۳۲۳
FARHIKHTEGANDAILY.COM
FARHIKHTEGANONLINE

«فرهیختگان» از مراحل دشوار دریافت طرح پژوهشیار بنیاد نخبگان گزارش می‌دهد

اگه می‌تونی کمک‌هزینه رو بگیر

زهرا رمضانی
خبرنگار گروه دانشگاه

حمایت از دانشجویان دکتری که با هدف رفع دغدغه‌های مالی دنبال می‌شود، یکی از کارویژه‌های حیاتی دولت‌ها برای حفظ این قشر و تلاش برای تمرکز هر چه بیشتر آن‌ها بر فعالیت‌های پژوهشی است. موضوعی که در کشور ما با توجه به شرایط اقتصادی فعلی از اهمیت دوچندانی برخوردار است. از طرف دیگر، نمی‌توان این مسأله را کتمان کرد که وقتی دانشجویی به کلاس‌های درس دکتری راه پیدا می‌کند، در عمل باید تمام وقت خود را صرف فعالیت‌های پژوهشی کند به طوری که امکان داشتن فرصت شغلی برای آن‌ها آن‌طور که انتظار می‌رود، وجود ندارد و البته عدم پرداخت حقوق متناسب به این قشر، عملاً آن‌ها را بر سر دو راهی کیفیت تحصیل و داشتن شغل پاره‌وقت گذاشته است. حالا بنیاد ملی نخبگان با تدوین و اجرای طرحی با عنوان «پژوهشیار» تلاش دارد تا بتواند برای مستعدان این مقطع تحصیلی، امکان پرداخت حقوق ماهانه را در قالب تسهیلات فراهم کند که در شرایط ویژه‌ای می‌تواند شکل بلاعوض پیدا کند. البته در کنار آن، تسهیلاتی برای حضور این قشر در کنفرانس‌های داخلی و خارجی هم فراهم خواهد شد. طرحی که ثبت‌نام از آن برای سال تحصیلی جدید از ۱۵ دی‌ماه شروع شده و دانشجویان دکتری تا آخر این ماه امکان شرکت در آن را خواهند داشت؛ اما برای قرارگیری در لیست مشمولان پژوهشیار، دانشجویان باید شرایط خاص و سختی را داشته باشند که به نظر می‌رسد با در نظر گرفتن شروط آیین‌نامه، تعداد مشمولان این طرح حتی به اندازه نیم درصد از جمعیت دانشجویی دکتری که امروز تعدادشان از ۱۳۷ هزار نفر هم فراتر رفته، نخواهد بود.

کمک‌هزینه‌ای برای درس‌خوان‌های دوره دکتری

آیین‌نامه پژوهشیار در ۱۱ ماده و ۱۵ تبصره در آذرماه امسال به تصویب رسیده و از ۱۵ دی‌ماه با آغاز ثبت‌نام‌ها وارد فاز اجرایی شده است. طرحی که بر اساس ماده سوم آیین‌نامه‌اش، هدف اصلی از تدوین آن در ۴ بند تعریف شده است؛ زمینه‌سازی برای افزایش سهم کشور در بروندادهای علمی و پژوهشی در سطح ملی و بین‌المللی، تعامل فعال و اثربخش با فضای علمی بین‌المللی برای رسیدن به مرجعیت علمی در دنیا، تلاش برای دستیابی کشور به جایگاه شایسته در زمینه‌های آموزشی، پژوهشی و تحقیقاتی، برنامه‌ریزی به منظور رسیدن به توسعه پایدار کشور در بلندمدت با توانمندسازی دانشجویان مستعد دکتری و همچنین زمینه‌سازی برای توسعه اثرگذاری این قشر در کشور و نهایتاً ترغیب دانشجویان دکتری برای اتمام دوره تحصیلی در زمان مجاز. اما از اهداف تعیین‌شده در آیین‌نامه که بگذریم، به نظر می‌رسد بار اصلی تدوین این طرح برای ایجاد انگیزه در بین این قشر برای به اتمام رساندن دوره تحصیل‌شان در زمان سنوات مجاز است؛ به طوری که علی نیک‌بخت، معاون مستعدان و آینده‌سازان بنیاد ملی نخبگان نیز در این باره به «فرهیختگان» گفت: «هدف اصلی این طرح حمایت از دانشجویان دکتری است که به صورت تمام‌وقت در دانشگاه حضور داشته و روی فعالیت‌های علمی متمرکز هستند. در حقیقت، پژوهشیار به نوعی کمک هزینه تحصیلی برای این دسته از دانشجویان محسوب می‌شود. هدف بنیاد ملی نخبگان در این طرح، آن است که به دانشجویان دکتری کمک شود تا سریع‌تر فارغ‌التحصیل شوند.»

۴ شرط دریافت تسهیلات پژوهشیار

تکلیف دانشجویان مشمول را ۵ بند و ۳ تبصره مشخص کرده است. دانشجویانی که در سنوات مجاز به صورت تمام‌وقت مشغول به تحصیل بوده باید تمام شرایط اختصاصی تعیین‌شده در این ماده را داشته باشند تا بتوانند درخواستشان را برای استفاده از طرح پژوهشیار اعلام کنند. بر اساس بند الف این ماده، دانشجو باید تا پایان نیم‌سال سوم تحصیلی قبولی در آزمون جامع خود را داشته و پروپوزالش را نیز تا پایان نیم‌سال چهارم تحصیلی به تصویب رسانده باشد. از این رو، دانشجو در هنگام ثبت‌نام در این طرح، عملاً دو سال از سنوات مجاز تحصیلی‌اش باقی خواهد ماند. البته ۳ بند پایانی شرایط را سخت‌تر می‌کند به طوری که دانشجو علاوه بر اینکه باید حداقل معدلش در مقطع دکتری تخصصی به ۱۸ رسیده باشد، نباید در خارج از محیط دانشگاه هم مشغول به کار باشد. با این حال، یکی از مهم‌ترین بندهای این ماده را از زبان نیک‌بخت باید برگزیده بودن دانشجو در ۵ دوره طرح شهید وزوایی دانست. شاید بد نباشد در اینجا نیم‌نگاهی به طرح شهید وزوایی داشته باشیم؛ طرح جامعی که نه‌تنها همه مقاطع تحصیلی بلکه همه زیرنظام‌ها را هم شامل می‌شود. به طوری که گروه‌های مختلف دانشجویان در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری حرفه‌ای و دکتری تخصصی می‌توانند از آن بهره‌مند شوند. بر اساس آیین‌نامه مربوط به طرح شهید وزوایی، دارندگان نشان‌های طلا، نقره و برنز کشوری در المپیادهای ملی دانش‌آموزی، برگزیدگان آزمون‌های سراسری ورود به دانشگاه‌ها در مقاطع کارشناسی، ارشد و دکتری حرفه‌ای، دارندگان رتبه‌های اول تا سوم کشوری از المپیادهای ملی دانشجویی، برگزیدگان آزمون‌های جامع، پیش‌کارورزی، دستیاری در رشته‌های پزشکی، دندان‌پزشکی و داروسازی و دستیاری فوق تخصصی پزشکی، دانشجویان ممتاز دانشگاه‌ها، برگزیدگان مرحله کشوری دانشجویان نمونه در هر سه مقطع کارشناسی، ارشد و دکتری، برگزیدگان رویدادهای نخبگانی، برگزیدگان مسابقات قرآنی، برگزیدگان هنری و ادبی و مخترعان برگزیده در زمره طرح شهید وزوایی قرار می‌گیرند.

تداوم حمایت از پژوهشیاران تا ۲ سال

یکی از موضوعات مهم در جدیدترین طرح بنیاد، میزان حمایت‌های مالی صورت گرفته از دانشجویان است. موضوعی که در ماده ۴ آیین‌نامه هم در همین ارتباط تنظیم شده است. بر اساس بند الف این ماده، برگزیدگان طرح از آغاز نیم‌سال پنجم امکان دریافت تسهیلات این طرح را در قالب وام قرض‌الحسنه خواهند داشت. بر همین اساس، قرار است به دانشجویان مشمول به صورت ماهانه ۱۵ میلیون تومان وام پرداخت شود. موضوع قابل توجه اینجاست که برگزیدگان طرح نمی‌توانند به صورت همزمان از تسهیلات مربوط به پژوهشیار و طرح شهید وزوایی استفاده کنند. از سوی دیگر، برگزیدگان در دوران مرخصی تحصیلی هم قرار نیست حقوق ماهانه داشته باشند. معاون مستعدان و آینده‌سازان بنیاد ملی نخبگان نیز در توضیح بیشتر این ماده قانونی گفت: «دانشجویی که این شرایط را داشته باشد در ابتدای ترم پنجم می‌تواند درخواست داده و بعد از بررسی‌های لازم، به مدت ۲ سال از آن‌ها حمایت می‌کنیم. حمایت‌ها نیز در قالب یک پژوهانه خواهد بود.»

پرداخت حقوق قطع خواهد شد اگر...

تبصره چهارم این ماده شروطی را اعلام کرده که اگر دانشجویی مشمول آن شود، پرداخت حقوق ماهانه‌اش قطع خواهد شد. بر این اساس، هر وقت دانشجویی از رساله خود دفاع کند و یا سنوات مجاز تحصیلی‌اش که همان ۸ نیم‌سال است به پایان برسد، دیگر خبری از پرداخت حقوق ماهانه نیست. همچنین عملکرد نامطلوب در دوره تحصیلی و یا محرز شدن اشتغالش به صورت تمام‌وقت و یا پاره‌وقت هم می‌تواند شرط لازم برای برخورداری از تسهیلات را سلب کند. نیک‌بخت در این زمینه با بیان اینکه ما نیز دو بار در سال فراخوان خواهیم داشت که طی آن یک‌سری نورود خواهیم داشت و در مقابل وضعیت دانشجویان مشمول را هم بررسی کنیم که همچنان از شرایط لازم برخوردار هستند یا خیر، عنوان کرد: «یعنی دانشجوی مشمول عملکرد مناسبی داشته یا خیر و یا بیرون از دانشگاه مشغول به کاری نشده باشد.»

چگونه تسهیلات بازپرداختی را بلاعوض کنیم؟

نحوه چگونگی بازپرداخت تسهیلات قطعاً یکی از مهم‌ترین بندها برای دانشجویان مشمول به حساب می‌رود؛ چراکه این بند الزامات قانونی را به مشمولان گوشزد می‌کند. ماده پنجم این آیین‌نامه تکلیف این بخش را مشخص کرده است. بندی که به گفته نیک‌بخت، دانشجویان می‌توانند با استفاده از آن، روند بازپرداخت تسهیلات را به سود خود تمام کرده و رقم بازپرداختی را به تسهیلات بلاعوض تبدیل کنند. معاون مستعدان و آینده‌سازان بنیاد ملی نخبگان درباره چگونگی استفاده از این بند قانونی گفت: «ما ماهی ۱۵ میلیون تومان یا به عبارتی سالی ۱۸۰ میلیون تومان را به صورت تسهیلات در اختیار دانشجویان دکتری می‌گذاریم، یعنی دانشجو باید آن‌ها را به بنیاد برگرداند. اما شرایطی هم در نظر گرفته‌ایم که طبق آن این تسهیلات به صورت بلاعوض خواهد شد. یکی از شروط آن است که دانشجو بتواند در پایان ترم هشتم دو مقاله ارائه دهد و تا پایان ترم دهم فارغ‌التحصیل شود، در این صورت حقوق پرداختی به آن‌ها به حالت بلاعوض در خواهد آمد.» نیک‌بخت ادامه داد: «اگر دانشجو تا پایان ترم دهم دفاع کند اما دو مقاله را ارائه نکرده باشد، این تسهیلات را باید با یک دوره تنفس ۱۲ ماه، و ظرف ۱۸ ماه بدون سود پرداخت کند. حتی اگر دانشجو وارد ترم یازدهم شود، باید شروع به بازپرداخت این تسهیلات کند؛ چراکه هدف ما حمایت از دانشجویان خاص است که وقت‌شان را در دانشگاه می‌گذارند و البته آن‌ها هم به راحتی می‌توانند شرایط را به گونه‌ای رقم بزنند که تسهیلات برایشان حالت بلاعوض پیدا کند. همچنین اگر دانشجویی در ترم دهم از پایان‌نامه خودش دفاع کرد اما مثلاً به جای اینکه شهریورماه دفاع کند، این اتفاق را در اردیبهشت‌ماه انجام داد، این فاصله به دوره تنفس بازپرداخت اضافه می‌شود.»

تأمین اعتبار ۶۰ میلیارد تومانی برای طرح پژوهشیار

اعطای تسهیلات به برگزیدگان منوط به تأمین مالی توسط معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری شده است، اما آنچه مسلم است اینکه برای حمایت مالی از دانشجویان، آن هم در قالب پرداخت ماهانه حقوق، باید منابع مالی نسبتاً قابل توجهی به این امر اختصاص پیدا کند. موضوعی که بر اساس گفته‌های نیک‌بخت، رقم آن به نزدیک ۶۰ میلیارد تومان می‌رسد. معاون مستعدان و آینده‌سازان بنیاد ملی نخبگان درباره میزان اعتبارات در نظر گرفته‌شده برای این طرح گفت: «پیش‌بینی ما آن است که با توجه به شرایط اختصاصی که برای پژوهشیار در نظر گرفته‌ایم، حدود ۲۵۰ تا ۳۰۰ دانشجوی دکتری را در کشور خواهیم داشت که می‌توانند شرایط لازم را احراز کنند. اگر برای هر کدام هم بخواهیم مبلغی حدود ۱۸۰ میلیون تومان تسهیلات در قالب پرداخت ماهانه ۱۵ میلیون تومان در نظر بگیریم، حدود ۶۰ میلیارد تومان تنها در طرح پژوهشیار به دانشجویان اعطا می‌شود.» او درباره چگونگی پرداخت این حقوق به دانشجویان هم عنوان می‌کند: «در قسمت تسهیلات نیز برای سال اول ۱۵ میلیون تومان به صورت ماهانه در نظر گرفته‌ایم که پرداخت آن نیز یکجا خواهد بود. یعنی به محض اینکه دانشجوی شامل حال این طرح شود، ما در دوره‌های سه‌ماهه پول را برای او واریز می‌کنیم. به عبارت دیگر، به محض اینکه فردی انتخاب شود، ۴۵ میلیون تومان به او پرداخت خواهد شد.»

ظرفیت پذیرش و میزان حمایت‌ها هرسال تغییر می‌کند؟

بنیاد ملی نخبگان هرساله سازوکارهای ثبت درخواست حائزان شرایط را به مؤسسه‌های علمی اطلاع‌رسانی کرده و رئیس بنیاد نیز سقف تعداد برگزیدگان در هر سال را اعلام خواهد کرد. بر اساس همین می‌توان انتظار داشت که در سال آینده ظرفیت پذیرش در این طرح افزایش داشته باشد. همچنین موضوع مهم در این باره نیز میزان حمایت‌های مالی است که نیک‌بخت درباره‌اش می‌گوید: «ما در کنار پرداخت ماهانه، حمایت‌های مالی دیگری هم داشتیم که مبلغ آن هر سال از سوی کمیته راهبری طرح پژوهشیار اعلام می‌شود و به همین دلیل احتمال دارد در سال آینده این مبالغ بیشتر شود.»

موضوع مهم دیگر آن است که طبق ماده نهم کمیسیون راهبری که شامل معاون پژوهشی و آموزشی وزارت علوم، معاون مستعدان و آینده‌سازان بنیاد ملی، یکی از معاونان معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان و رئیس بنیاد ملی علم ایران است، وظیفه نظارت بر حسن اجرای این شیوه‌نامه و ارزیابی نتایج اجرای آن را برعهده داشته و باید پس از پایان سال تحصیلی، گزارش آن را به رئیس بنیاد ملی اعلام کند.

مشمولان پژوهشیار شامل تسهیلات طرح شهید صیاد شیرازی می‌شوند

یکی دیگر از امتیازات طرح پژوهشیار برای دانشجویان دکتری مشمول، حمایت از آن‌ها برای تقویت فعالیت‌های علمی‌شان است. تسهیلاتی که قرار است در ۴ حوزه به دانشجویان ارائه شود. به گفته معاون مستعدان و آینده‌سازان بنیاد ملی نخبگان، این طرح تسهیلاتی نیز برای حضور در کنفرانس‌های داخلی و خارجی و برنامه‌های توانمندسازی ارائه خواهد داد. نیک‌بخت این موضوع را اینگونه توضیح می‌دهد: «یکی دیگر از اتفاقاتی که از طریق طرح پژوهشیار رقم می‌خورد این خواهد بود اگر کسی در این پژوهشیار پذیرفته شود، می‌تواند در طرح شهید صیاد شیرازی، که طرح نظام‌وظیفه است، شرکت کند که البته این بخش شامل حال دانشجویان پسر می‌شود.»

حمایت‌های مالی و معنوی فراتر از پرداخت حقوق ماهانه

با نگاهی به جدولی که در پایان آیین‌نامه آمده، باید عنوان کرد دانشجویان می‌توانند تسهیلاتی را با هدف کمک‌هزینه توانمندسازی که ۳۰ برابر مبلغ پایه این طرح می‌شود، دریافت کنند. همچنین برای حضور دانشجویان در مجامع علمی خارجی هم یک‌بار تا ۲۰ برابر مبلغ پایه به آن‌ها تسهیلات ارائه خواهد شد. کمک‌هزینه اعزام به فرصت‌های مطالعاتی داخلی هم برای دانشجویان مجرد به میزان ۳۰ برابر و برای متأهلان هم به میزان ۴۰ برابر مبلغ پایه تعیین شده است. حضور در فرصت‌های مطالعاتی خارج هم برای دانشجویان مجرد تا ۱۵۰ برابر مبلغ پایه و برای متأهلان هم تا ۲۵۰ برابر مبلغ پایه، تسهیلات به همراه خواهد داشت.

عنوان اعتبار / تسهیلات	سقف اعتبار/ تسهیلات	توضیحات
کمک‌هزینه توانمندسازی	۳۰ برابر مبلغ پایه	از اول مهرماه سال مشمولیت تا پایان شهریورماه سال پس از آن می‌تواند شامل کمک‌هزینه توانمندسازی آموزشی، توانمندی مهارتی و کارآفرینی، کمک‌هزینه توانمندی مسئله‌شناسی و حل مسئله، بهره‌مندی از حضور دانشمندان حوزه‌های مرتبط با تحصیل، ارتباط و امکانات علمی، اجرای پایان‌نامه/ رساله، شرکت در مجامع علمی داخلی، استفاده از تسهیلات شبکه آزمایشگاهی و شرکت در رویدادهای رقابتی مسئله‌محور (طرح شهید بابایی) شود
کمک‌هزینه شرکت در مجامع علمی خارجی	یک‌بار و به میزان ۲۰ برابر مبلغ پایه	از اول مهرماه سال مشمولیت تا پایان شهریورماه سال پس از آن
کمک‌هزینه اعزام به فرصت مطالعاتی داخلی	۳۰ برابر مبلغ پایه برای دانشجویان مجرد و ۴۰ برابر مبلغ پایه برای دانشجویان متأهل برای بازه زمانی ۹ ماهه (در بازه زمانی کوتاه‌تر به نسبت کاهش می‌یابد)	از اول مهرماه مشمولیت تا پایان شهریورماه سال پس از آن (فقط یک‌بار طی تحصیل)
کمک‌هزینه اعزام به فرصت مطالعاتی خارجی	۱۵۰ برابر (مبلغ پایه) برای دانشجویان مجرد و ۲۵۰ برابر برای دانشجویان متأهل با همراهی همسر در صورت همراهی فرزندان به ازای هر فرزند نیز ۳۵ برابر مبلغ پایه پرداخت خواهد شد	از اول مهرماه سال مشمولیت تا پایان سفر، در صورتی که پذیرش از مؤسسه مقصد تا پیش از پایان شهریورماه سال پس از آن دریافت شده و تاریخ اعزام پیش از پایان دی‌ماه سال پس از آن باشد (فقط یک‌بار طی تحصیل)
مجوز خروج از کشور بدون سپردن وثیقه نظام‌وظیفه	–	از اول مهرماه سال مشمولیت تا پایان شهریورماه سال پس از آن برای شرکت در مجامع علمی و تا پایان دی‌ماه سال پس از آن برای شرکت در دوره فرصت مطالعاتی
بهره‌مندی از تسهیلات نظام‌وظیفه بنیاد	–	–
تسهیلات فرهنگی - رفاهی	مطابق رویه‌های موجود در بنیاد ملی	–

۴ مسئله بزرگ درباره یک اتفاق مهم

«پژوهشیار» اتفاق مهم و قابل توجهی به حساب می‌آید. همین که باعث شد سند راهبری کشور در امور نخبگان از قفسه اسناد بالادستی خارج شود، غبار از صفحات بلند شود و دوباره ورق بخورد اتفاق مبارکی محسوب می‌شود. اما پژوهشیار همان‌قدر که مهم و مبارک است، سؤال‌برانگیز و مبهم هم هست. سؤالاتی که نشان می‌دهد طرح لااقل نسبت به شرایط روز و حتی آنچه به عنوان هدف در نظر گرفته شده نیازمند تقویت و اصلاحات بیشتری است که می‌توان نسبت به انجام آن پس از شروع طرح خوشبین بود.

۱ آن‌ها که تاکنون هوس تحصیل در مقطع دکتری کرده‌اند یا خاطرات حضور در جلسات مصاحبه و گفت‌وگو با استادان یا حضور در این جلسات را تجربه کرده باشند، بعید است از توجه و تأکید آن‌ها بر نداشتن شغل و اشتغال بی‌خبر باشند. نداشتن شغل یکی از پیش‌نیازهای ورود به دوره دکتری در دانشگاه‌های مطرح به حساب می‌آید. طرح پژوهشیار هم دانشجویان نخبه دوره دکتری را از سال سوم تحت پوشش قرار می‌دهد. این مفروضات یک معادله خواهد ساخت: دانشجوی دوره دکتری تا زمان رسیدن به سال سوم چگونه باید زندگی خود را بگذراند؟ درواقع اگر بنای طرح، تسهیل شرایط زندگی برای دانشجویان نخبه است، تکلیف دو سال شروع این مقطع، آن هم با انتظارات ویژه و خاص از او چگونه است؟

۲ کمک‌هزینه پژوهشیار مثل همان آب‌باریکه قدیمی‌هاست و نه بیشتر! براساس این طرح ماهانه ۱۵ میلیون تومان به یک دانشجوی نخبه دوره دکتری پرداخت می‌شود اما ناگفته روشن است رقم اعلامی نسبتی با هزینه‌های بالای زندگی امروز در شهرهای بزرگ ندارد. عددی که نه می‌توان به جمع کردن آن دل‌خوش بود و نه حتی به تأمین هزینه‌های مختلفی که یک دانشجو در سن تشکیل خانواده دارد. محل اجرایی کردن شعارهای مختلف مربوط به جوانی جمعیت و فرزندآوری دقیقاً همین جاست! دانشجو اگر بنای تشکیل زندگی مشترک داشته باشد یا بخواهد به رشد جمعیت کمکی کند، دقیقاً ۱۵ میلیون تومان را باید چگونه هزینه کند تا بتواند از یک زندگی معمولی در دوره دکتری عقب نماند؟

۳ آیین‌نامه اجرایی طرح شرایط سختی را برای دانشجویان دوره دکتری در نظر گرفته که بعید است تعداد زیادی بتوانند از آن گذر کنند. معاون مستعدان و آینده‌سازان بنیاد هم می‌گوید براساس پیش‌بینی‌ها حدود ۳۰۰ نفر می‌توانند از این طرح بهره‌مند شوند و در مجموع هم برای اجرای آن حدود ۶۰ میلیارد تومان اعتبار در نظر گرفته شده است. وقتی عدد حقوق در نظر گرفته شده برای دانشجویان رقم بالایی نیست، چرا دایره شمولیت طرح اینقدر محدود در نظر گرفته شده که اجرای آن بیشتر شبیه به یک رفع تکلیف باشد؟ زمینه‌سازی برای افزایش سهم کشور در برون‌دادهای علمی، تعامل اثربخش با فضای علمی جهان و دستیابی کشور به جایگاه شایسته با اعتبار ۶۰ میلیاردی بیشتر به یک شوخی تلخ می‌ماند تا یک طرح جدی که بتواند بخشی از انتظار رهبری و فراخوان جهش دوم علمی را جامه عمل بپوشاند.

۴ با شرایط آیین‌نامه از الان باید یکی از دغدغه‌های اصلی دانشجویان را نحوه بازپرداخت تسهیلات دانست که خودش می‌تواند نگرانی‌های جدیدی هم به آن‌ها وارد کند. اگرچه تلاش و جهت‌دهی طرح به سمت استفاده بلاعوض مشمولان قابل مشاهده است اما نمی‌توان شرایط خاص را در نظر گرفت. آن‌گونه که در طرح آمده، متوقف شدن پرداخت حقوق مساوی است با آغاز فرصت یک‌ساله برای بازپرداخت که فارغ از مبلغ تسهیلات دریافتی باید در ۱۸ ماه بازگردانده شود. اتفاقی که می‌توانست در جهت کمک به دانشجوی نخبه‌ای که به هر دلیلی از طرح خارج می‌شود تناسبی ایجاد کند؛ یعنی مدت‌زمان بازپرداخت تسهیلات بسته به عدد دریافتی متغیر باشد تا فرد بتواند در فاصله کوتاهی پس از یافتن شغل از پس پس‌دادن تسهیلاتش برآید.

معاون مستعدان و آینده‌سازان بنیاد ملی نخبگان:

طرح حمایت از مستعدان هنری، ادبی و مهارتی به‌زودی نهایی می‌شود

با وجود اینکه طرح پژوهشیار را باید جدیدترین طرح بنیاد ملی نخبگان دانست، اما بنیاد طرح‌های دیگری مانند شهید وزوایی هم دارد که از آن باید به‌عنوان یکی از طرح‌های مهم حمایتی از دانشجویان مستعد نام برد. علی نیک‌بخت، معاون مستعدان و آینده‌سازان بنیاد ملی نخبگان درباره این طرح و همچنین طرح‌های جدید بنیاد به «فرهیختگان» گفت: «ما در این معاونت، دو طرح جدی برای حمایت از دانشجویان داریم که یکی طرح شهید وزوایی است که کمک‌هزینه تحصیلی به دانشجویان مستعد است. با توجه به اینکه فراخوان آن تمام شده امروز در حال بررسی پرونده‌ها هستیم. میزان حمایت از دانشجویان کارشناسی ۴۰ میلیون تومان، کارشناسی‌ارشد ۵۵ و دکتری هم ۷۰ میلیون تومان در یک سال خواهد بود. خوشبختانه این طرح با اقبال جامعه دانشجویی همراه شده است.»
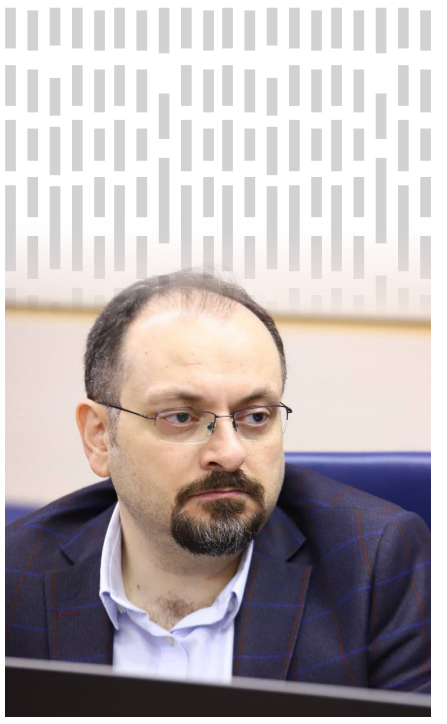
او افزود: «طرح دیگر ما نیز طرح هسته‌های مسئله‌محور است که به نام شهید احمدی روشن مزین شده و در این طرح یک هسته استاد - دانشجو را داریم که یک مسئله واقعی را در بستر واقعی حل می‌کنند. البته باید این را هم بگویم که این طرح‌ها سال گذشته برگزار نشده و امسال دوباره آن را احیا کرده‌ایم.» معاون مستعدان و آینده‌سازان بنیاد ملی نخبگان خاطرنشان کرد: «ما در حال بازنگری طرح‌های فعلی هستیم تا نقاط قوت و ضعف آن‌ها را استخراج کنیم. همچنین هدف‌مان آن است که برای مستعدان هنری، ادبی و مهارتی هم طرح‌های حمایتی را داشته باشیم که به‌زودی هم این طرح‌ها اجرا می‌شود. همچنین تلاش می‌کنیم دانشجویانی که در طرح‌های ما به‌خصوص در طرحی مانند احمدی روشن شرکت می‌کنند مدتی علاوه بر اینکه تحت رصد بنیاد هستند، در دوران بعد از پایان حضورشان در طرح هم باز بتوانیم طرح‌های جدیدی برای آن‌ها داشته باشیم تا بتوانند توانمندی‌هایشان را برای کشور به کار گیرند.»